

Prædiken til 6. søndag efter trinitatis

Matt. 19, 16-26

Da taliban for snart en 15-20 år siden kom til magten i Afghanistan, viste de deres sande ansigt. Inden var der gået en tid med at vinde magten – og med at vinde folket for sig. I dag hører vi om alt det forfærdelige, som taliban står for i Afghanistan, men da de begyndte bevægelsen oppe i Afghanistans bjerge, da var det noget andet. Vi må huske på, at det er et land, hvor alt er kaos. Der havde været en forfærdelig borgerkrig, mange er blevet slået ihjel. Der var ingen skoler, der var intet sundhedsvæsen. Alt var usikkert. Ingen kunne vide sig sikre ude eller hjemme. Børn døde på gaden, fordi deres forældre var blevet slået ihjel.

Men oppe i bjerge begyndte der at ske noget. Der var nogle unge mennesker, som fandt tilbage til den gamle tro. Man læste Koranen, som man havde gjort i gamle dage – bogstav for bogstav. Alt blev taget alvorligt, for alt var jo alvorligt ment. Det var loven bogstaveligt talt.

Der, hvor disse unge mennesker kom til magten, blev der fred. Godt nok synes de gamle, at de unge måske var lidt firkantede og afgjorte, men i princippet syntes man, at de gjorde det godt. For de satte jo den gamle tro i centrum. De fandt noget af det frem,

som de gamle kendte fra deres egen ungdom. Der kom skoler, der kom sundhedsvæsen, der kom aktive præster og menigheder. Men da taliban så fik magten i hele landet, så viste de, hvad de stod for. Nu blev der indført love, som aldrig før. Ikke bare skulle man leve efter koranen af i dag. Man skulle leve efter koranen bogstav for bogstav. Hertil kom de fortolkninger, som enhver tid er nødt til at læse ind over en gammel tekst fra en anden tid. Denne fortolkning blev sat 500 år tilbage. Taliban indførte love og regler i hundredvis. Love og regler, som satte samfundet århundreder tilbage, så vores tids ny vindinger på mange måder blev ikke eksisterende. Det gjaldt inden for uddannelse og forskning, det gjaldt inden for information, det gjaldt inden for norm.

De, som ikke ville eller kunne følge reglerne, blev straffet. Og naturligvis straffet i henhold til koranens ord. Det vil sige stening. Helst stening offentligt. Det har den bedste præventive funktion. Og de som forestod straffen – som kastede stenene – gjorde det med deres guds navn på læberne – de råbte om Allah, som er stor.

Der er i dag stadig meget tale om alt det, som sker i Afghanistan. Og der sker meget,

som ikke burde ske. Vi kan også let blive enige om, at et regime som det taliban stod for, det var og er forfærdeligt. Men det, som taliban indførte, er ikke meget forskelligt fra det, som vi kan læse om i Det gamle Testamente. Vi er tilbage ved de samme straffe. Vi er tilbage ved den samme samfundsform, de samme normer, nærmest de samme regler og love. Heldigvis har vi et filter, som taliban ikke har. For når taliban læser i Koranen, så læser de bogstav for bogstav. Når vi læser i Det gamle Testamente, så læser vi med et filter eller med nogle bestemte briller. Indholdet har fået et fortegn, kunne man også sige. Når vi læser i Det gamle Testamente, så læser vi med Kristus som fortegn. Hvis ikke vi gør det – så lever vi med en stadig fare for at ende, som man er gjort i Afghanistan, med et styre og et samfund, som er umenneskeligt i vor tid.

De tekster, som vi hører i dag, rammer lige ind i kernen af dette. Hvad er det vores tro bygger på? Hvordan skal vi læse vores bibel?

Vi begyndte med at høre de 10 bud. Ikke budene sådan som vi måske har lært dem. For de 10 bud, vi har lært, det er de 10 bud, som Martin Luther har omformuleret budene til. Luther har formet om, for Luther vidste af egen smertelig erfaring, at der er ting, som mennesker ikke kan – eller ikke kan lade være med. Et billede af Gud, det kan et menneske ikke lade være med at gøre sig. Vi er skabt i Guds billede. Vi er Guds billede. Men billedet kan ikke lade være med at forestille sig skaberen. Vi ved ikke, hvordan Guds ser ud. Det er ikke det billede, vi bærer. Men vi er det Guds billede på den måde,

at Gud har skabt os, sådan som vi skal være. Vi er det billede, som Gud ønsker eller rettere, vi burde være det billede, som Gud ønsker.

De 10 bud har en central rolle i Det gamle Testamente. De er det fundament, som alle love, påbud og forbud i Det gamle Testamente står på. De 10 bud, som Det gamle Testamente fortæller, at Gud selv gav. Ikke i vrede, selvom der var alt mulig god grund til det. Da Gud var nødt til at give dem to gange, sådan som vi sikkert husker. Moses smadrede de første tavler for at knuse en afgud. Gud kunne altså i vrede have lavet nogle nye bud, men det gjorde Han ikke.

De 10 bud er fundamentet. Det er grunden for frelsen i Det gamle Testamente. Gør det - får mennesker at vide – og du skal leve – og din slægt skal blive stor. Gør et menneske det rette, så bliver det frelst.

Paulus skriver om, at intet menneske kan holde budene. Det kan være meget godt at sætte love og regler op, som så, hvis man holder dem, fører til frelse. Men det kan bare ikke lade sig gøre. Det kan i en menneskelig verden ikke lade sig gøre at holde bud, som skulle føre til frelse. Alle har syndet og har mistet herligheden fra Gud. Det kan ikke lade sig gøre at holde budene og blive frelst. Der er kun én vej til Gud, og den vej går gennem Jesus. I Det gamle Testaments sprog, som Paulus bruger, er Jesus blevet et sonoffer for vore synder. Vi er i Det gamle Testaments verden. Mennesker skal sone sin synd. Der må der bringes Gud et sonoffer. Gud må formildes. Dette sonoffer er Jesus. Guds egen søn. Gud har selv givet ofret, nej, rettere: Gud har givet sig

selv.

Vi har altså ikke noget at være stolte af. Vi kan ikke frelse os selv ved at holde budene. Der er ikke nogen lov, vi kan holde, som vil føre os til Gud. Der er ingen gerninger, som kan frelse os. Der er ikke noget, vi kan gøre, som skulle kunne garantere os Guds kærlighed. Paulus siger det sådan: For vi mener, at et menneske gøres retfærdig ved tro, uden lovgerninger.

Det er tro. Det er troen alene. Det er den, som frelser Martin Luther. Luther ville ikke have noget forærende. Luther ville finde vejen til en kærlig Gud. Han ville holde skriften; ikke købe sig til retfærdighed; ikke springe over, hvor gæret er lavest. Han ville tage Biblens ord alvorligt. Han ville holde alt til mindste detalje. Martin Luther var ved at dø i sin kamp for frelse, men blev reddet af Paulus' ord: Et menneske gøres retfærdig ved tro uden lovgerninger. Dette bliver omdrejningspunktet i Martin Luthers liv. Troen. Troen på frelseren og ikke troen på, at jeg kan frelse mig selv.

Det sidste er lige netop det, som den rige, unge mand vil. Han vil frelse sig selv. Han påstår – selvom man jo nok kan have sin tvivl – at han har holdt alle budene. Han har holdt alt det, som Det gamle Testamente foreskriver. ”Godt”, siger Jesus og tager ham alvorligt, ”du har holdt det hele. Så er der én ting, du mangler. Og det er at sælge alt og følge med.” Der står, at manden ikke kan, for han var meget velhavende.

Nu er det let bare at gøre det her til et spørgsmål om rigdom eller ikke. Men det er ikke det, som er spørgsmålet. Det, som Jesus vil lære den rige, unge mand, det er, at han

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
V. Strandbjerg 32
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

ikke kan alt selv. Han er vant til at have styr på alt. Han er vant til, at han er perfekt i alt. I sit liv. I sin tro. Han kan godt indse, at han ikke kan være sikker på det evige liv, da det ikke er noget, som han kan sikre i dette jordiske liv. Derfor går han til Jesus. I en god mening går han til Jesus. I en menneskelig verden er han et rigtigt godt menneske.

Men den unge mand mangler noget. Den unge mand er vant til at have styr på alt, men i spørgsmålet og liv og død, i spørgsmålet om evigt liv, mangler han at turde lægge sit liv i Guds hånd. Han vil selv. Han tør ikke lægge alt over til Gud. Derfor går han bedrøvet bort.

Det er underet, som ikke kan ske – ligesom kamelen, der ikke kan gå gennem nåleøjet. Det kan jo ikke lade sig gøre, selvom man til visse tider har villet forklare det. En kamel kan ikke komme igennem et nåleøje. Et menneske kan ikke gøre sig fortjent til Guds kærlighed. Der er kun en vej. Der er kun: Det, som er umulig, er muligt for Gud.

Vi er gode til at sætte regler op. Vi kan godt se, at det er helt galt, sådan som det skete i Afghanistan. Det er også lettere at se fejlene hos nogen, som har en anden tro. Der er bare det ved det, at vi alle er mennesker. Det kan godt være, at vi lever i forskellige verdner. Det kan godt være, at vi har forskellige tro. Men et menneske er et menneske. Og vi elsker, som den rige, unge mand, at have styr på alt. Og med til at have styr på alt, der hører, at vi laver systemer med love og regler. For vi kan bedst med, at det hedder noget for noget. Naturligvis ikke som taliban, men ud fra den næstekærlighed, som vi prøver på at bygge vort samfund på.

I et jordiske samfund, i et land, skal der være ”orden”. For at et samfund skal kunne fungere, skal der være love og regler. Men i forhold til det evige, i vores forhold til Gud, er vejen ikke bud, love og regler. Hvis vi bruger Biblen til at dømme hinanden med, så har vi misforstået det hele. For retfærdigheden, Guds kærlighed, vindes ikke af det skrevne ords påbud og forbud. Vi gøres kun retfærdige ved én ting, og det er troen. Evangeliet i det skrevne ord er Guds ord, givet til os til tro. Troen på, at der er en, som har banet vejen for os til Guds kærlighed. Troen på, at Gud har givet sig selv for os. Troen på, at Gud gør det umulige muligt – også for os.

Thue Raakjær Jensen

Henne-Lønne

Salmer:

402, 392, 59, 492, 616, 523